

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Regenboog

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 7 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 10 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterleerplek De Regenboog.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden. In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers goed rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een integraal VVE programma, gericht op spelend leren, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren. Ze zetten hierbij specifiek in op taalstimulering en woordenschatontwikkeling, maar ook de motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling komt hierin gericht aan bod. Daarbij passen ze hun keuzes voor aanbod en aanpak steeds aan aan wat de kinderen nodig hebben. Bovendien is er op De Regenboog veel aandacht voor een uitnodigende en stimulerende inrichting van de ruimtes die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

De pedagogisch medewerkers houden zeer goed bij hoe het met de peuters gaat, registreren dit zorgvuldig en bepalen op grond daarvan welke aanpak het best geschikt is voor de individuele peuters.

De pedagogisch medewerkers zijn zeer ervaren en deskundig en weten hoe en wanneer ze de peuters op hun niveau het beste kunnen aanspreken, stimuleren en uitdagen. Zij onderscheiden bij het aanbieden van de educatie drie niveaus van ontwikkeling van de peuters. Verder zorgen zij voor een warme en ontspannen sfeer in de groep.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun kind gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze

Kinderopvangorganisatie: Stichting Jongleren

LRK-nummer: 492495415

Totaal aantal doelgroepeuters: 10
(in de geobserveerde groep op de onderzoeksdag)

informatie, voordat de (doelgroep)peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. Dit gebeurt aan de hand van een zorgvuldige procedure van warme overdracht.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat en veel leert op taalgebied. Zelf worden zij goed betrokken bij de peuterleerplek met behulp van de oudercoach.

De pedagogisch medewerkers zijn zeer kwaliteitsbewust en werken samen met de leiding aan het vasthouden en verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Wat kan beter?

De peutergroep is gehuisvest in een basisschool. Hoewel er goede contacten zijn tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de kleutergroepen zou de samenwerking tussen beide instellingen aanzienlijk versterkt kunnen worden in het belang van een goede doorgaande lijn voor de kinderen.

De peuterleerplek heeft nog een slag te maken in het verantwoorden van de bereikte resultaten van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers en de coach van De Regenboog gaan na in hoeverre de peuters zich ten opzichte van zichzelf voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Via het gehanteerde kindvolgsysteem komen de vorderingen die de peuters maken goed in beeld. Maar of de kinderen zich tijdens de voorschoolse periode naar verwachting ontwikkeld hebben, is niet duidelijk. Dit komt ook doordat de verwachtingen niet expliciet gekoppeld zijn aan concreet te bereiken doelen en resultaten.

Ook denken we dat na alle wisselingen in de aansturing, coaching en zorgcoördinatie het nu weer tijd is om de pedagogisch medewerkers actief te ondersteunen in hun werk, onder andere door middel van gerichte scholing en deskundigheidsbevordering. De plannen hiervoor zijn in ieder geval in voorbereiding.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterleerplek De Regenboog

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de gebiedsmanager en de adjunct-directeur van de naastgelegen basisschool. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de gebiedsmanager, de pedagogisch medewerkers en de adjunct-directeur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterleerplek de Regenboog.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterleerplek De Regenboog als Voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. De standaard Zicht op Ontwikkeling hebben wij als Goed gewaardeerd en bij de standaard Resultaten vinden wij de waardering Kan beter op zijn plaats.

Context

Peuterleerplek De Regenboog is al geruime tijd gehuisvest in de basisschool De Regenboog. De peuterleerplek verzorgt in vier groepen voorschoolse educatie aan peuters en dat is in de multiculturele wijk waarin De Regenboog zich bevindt ook zeer nodig. Veel kinderen stromen in zonder de Nederlandse taal te beheersen. Dit geldt ook voor een aanzienlijk deel van de ouders. De pedagogisch leidsters zijn zeer ervaren en al langere tijd verbonden aan de peuterleerplek. Zij vormen een hecht team. Het team heeft het afgelopen kalenderjaar te maken gehad met langdurige afwezigheid van meerdere vaste medewerkers als gevolg van ziekte en zwangerschap. Daardoor is geruime tijd gewerkt met meerdere invalkrachten.

De medewerkers worden in hun werk zo goed mogelijk ondersteund door de gebiedsmanager en adjunct-directeur van de basisschool. Desalniettemin laat het tijdelijke gemis van een pedagogisch coach en een zorgcoördinator zich voelen op de locatie. Deze functies zijn als gevolg van omstandigheden momenteel niet ingevuld. Naar verwachting start een nieuwe coach in november. Verder is sinds enige tijd een oudercoach actief binnen de locatie. Zij voorziet volgens eenieder in een behoefte.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 14 september 2021 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuterleerplek De Regenboog.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling			✓
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

De *standaard OP1 (Aanbod)* waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een integrale VE-methode. Deze gaat uit van het spelend leren van de peuters en sluit goed aan bij hun belevingswereld. Het aanbod is zodanig van opzet en inhoud dat het de kinderen gericht voorbereidt op een goede start in groep 1 van de basisschool. Het stimuleert systematisch de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Zij maken bewuste keuzes in de uitwerking van de thema's, rekening houdend met met de kenmerken van de kinderen en evalueren na afloop van elk thema of de doelen bereikt zijn. De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en functioneel in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Er zijn uitnodigend ingerichte speelhoeken en bijbehorende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We hebben de leiding en de pedagogisch medewerkers in overweging gegeven om erop alert te blijven de gebruikte VE-methodiek up to date te houden nu deze geen nieuwe erkenning heeft gekregen van het Nederland Jeugdinstituut.

De *standaard Zicht op ontwikkeling (OP2)* waarderen we als Goed. Dit omdat de peuteropvang de kinderen goed in beeld heeft. De ontwikkeling van de kinderen wordt niet alleen goed geobserveerd en geregistreerd maar ook zorgvuldig geanalyseerd. Op grond daarvan wordt planmatige en gedifferentieerde ondersteuning en begeleiding geboden aan de kinderen op drie niveaus.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden zeer zorgvuldig met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Aan de standaard ontwikkelingslijnen die met dit instrument gevolgd worden hebben is nog een tweetal toegevoegd (grote motoriek en omgaan met zichzelf en anderen). De medewerkers registreren en verwerken hun observaties op inzichtelijke wijze.

De pedagogisch medewerkers bespreken en analyseren de observatiegegevens in afstemming met de waarnemende zorgcoördinator. Zij bepalen aan de hand daarvan hoe zij gerichte begeleiding, (extra) ondersteuning of uitdaging gaan bieden aan de kinderen op drie niveaus en evalueren de vorderingen van de kinderen regelmatig. De pedagogisch medewerkers bespreken de ontwikkeling van de kinderen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Als de peuters specialistische zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, wordt tijdig opgeschaald naar externe zorginstanties. Voorbeelden hiervan zijn logopedie en specifieke groepen voor kinderen met gedragsproblematiek. De peuterleerplek merkt wel op dat doorverwijzing vaak moeizaam verloopt vanwege de lange wachtlijsten. Dit levert regelmatig dilemma's op en leidt soms tot noodmaatregelen.

De *standaard Pedagogisch-educatief handelen (OP3)* waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers laten in hun houding en aanpak laten blijken dat ze hun vak goed verstaan. Door middel van gerichte en doordachte activiteiten, aangepast aan het tempo, het niveau en de belangstelling van de kleuters slagen zij erin hen tot leren te brengen. Dit gebeurt in een stimulerende, ontspannen sfeer.

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn en de kinderen regelmatig positief aangemoedigd en gecompimenteerd worden. Dit zorgt ervoor dat de peuters zich op hun gemak voelen en actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers structureren het programma zo dat de peuters in hun eigen tempo dingen kunnen uitproberen en leren. Dit doen zij in de vorm van heldere instructies en opdrachten, kringactiviteiten en vrije en begeleide spelactiviteiten. Verder stemmen zij hun educatief handelen goed af op de mogelijkheden en belangstelling van de peuters. Daarbij gebruiken zij passende werkvormen en gaan zij na of peuters de opdrachten begrijpen. De pedagogisch medewerkers spelen vaak actief mee met de peuters en zijn zeer responsief

Wat minder uit de verf kwam tijdens onze groepsobservatie was het stimuleren van de peuters tot interactie met de leidsters en met

elkaar. De peuters waren tijdens de observatie vrij stil aan het werk en werden slechts mondjesmaat gestimuleerd om hun woordenschat te oefenen en uit te breiden.

De *standaard Samenwerking (OP6)* waarderen we als Voldoende De Regenboog werkt volgens een vast protocol samen met de naastgelegen basisschool door bij de (warme) overdracht relevante informatie over de doelgroepeuters over te dragen. Dit gebeurt in goed overleg met de ouders. De lijnen tussen peuterleerplek zijn kort, de peuters en kleuters zijn in dezelfde gang van het schoolgebouw ondergebracht en de leidsters en kleuterleerkrachten kennen elkaar goed. De basisschool De Regenboog zet zich onder andere door middel van actieve betrokkenheid van de adjunctdirecteur (in haar rol van waarnemend coach en zorgcoördinator) sterk in voor een goede afstemming en samenwerking met de peuterleerplek.

De ouders worden door de peuterleerplek gezien als educatieve partners. De pedagogisch medewerkers en met name ook de oudercoach stimuleren met succes de actieve betrokkenheid van de ouders. Dit gebeurt onder andere door middel van de 'weer samen' ouder-kind groep op de locatie, projecten en activiteiten, zoals de insectenspeurtocht en het recent afgesloten theaterproject. Ook krijgen ouders regelmatig (digitale) tips en opdrachten en leesmateriaal mee naar huis. De ouders die wij gesproken hebben, zijn zeer te spreken over deze initiatieven.

Daarnaast vindt er regelmatig vanuit de peuteropvang overleg en afstemming plaats met het centrum voor jeugd en gezin en met het schoolmaatschappelijk werk.

Toch zien wij op het gebied van de samenwerking ruimte voor verbetering, met name tussen de peuterleerplek en de gelijknamige basisschool. De doorgaande lijn zou namelijk nog aanzienlijk versterkt kunnen worden door een aantal maatregelen. Te denken valt bijvoorbeeld aan gezamenlijke afstemmings- bijeenkomsten tussen de pedagogisch medewerkers en de kleuterleerkrachten op het gebied van de gehanteerde VVE-thema's en het kindvolgsysteem. In het verlengde daarvan zouden collegiale consultaties en wederzijdse groepsbezoeken de drempels verder kunnen verlagen en kunnen bijdragen aan een meer vloeiende doorgaande lijn in aanbod en aanpak tussen peuteropvang en basisschool.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

We waarderen de standaard *Resultaten (OR1)* als Kan beter. De peuterleerplek gaat uit van hoge verwachtingen van de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Het peutervolgsysteem biedt houvast op het gebied van de gewenste ontwikkelingsgroei van de peuters, gerelateerd aan hun leeftijd. Daarmee krijgen de pedagogisch medewerkers en de leiding inzicht in hoe de peuters zich ontwikkelen en of zij al dan niet met een achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

Of de resultaten van de voorschoolse educatie van de peuterleerplek daarmee over het geheel genomen naar verwachting zijn, is echter niet duidelijk. Daartoe ontbreken concrete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die passen bij de kenmerken van de kinderen. Dit geldt zowel op individueel kindniveau als op locatieniveau over meerdere jaren bekeken. Hierin kan de peuterleerplek zich verbeteren, met ondersteuning vanuit de houder. Ook is het wenselijk dat de peuteropvang actief terugkoppelingsgegevens vanuit de basisschool opvraagt over de leervorderingen van de kinderen die vroegschoolse educatie ontvangen hebben en inmiddels doorgestroomd zijn naar de school. Dit om te kunnen nagaan of het geboden programma daadwerkelijk het beoogde effect heeft gehad en gunstig doorwerkt in de verdere ontwikkeling van de kinderen op de basisschool.

Een versterkte resultaatgerichtheid maakt het voor alle betrokkenen beter mogelijk om na te gaan wat werkt en waaraan nog gewerkt kan worden om de voorschoolse educatie succesvol te laten zijn voor zoveel mogelijk kinderen.

De naastgelegen basisschool is in samenwerking met de universiteit Leiden een traject gestart om beter zicht te krijgen op (opbrengst)data. Wellicht dat de peuterleerplek op termijn zal kunnen profiteren van de inzichten die dit oplevert.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

De standaard *Kwaliteitszorg (KA1)* waarden we als Voldoende. De houder van het kindcentrum heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorscholen opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en bevordert. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de basiskwaliteit.

De peuteropvangplek heeft duidelijk voor ogen wat zij beoogt met de voorschoolse educatie. Zij heeft van het stichtingsbrede pedagogisch beleidsplan een daarvan afgeleid locatiespecifiek pedagogisch en ouderbeleidsplan gemaakt. Hierin wordt de invulling van de voorschoolse locatie op de locatie verduidelijkt. Bij de totstandkoming hiervan zijn ook de ouders van de oudercommissie betrokken geweest.

Er wordt planmatig gewerkt aan verbeteractiviteiten aan de hand van een pdca cyclus en bijbehorende jaarplannen. Als onderdeel hiervan evalueert de leiding van de opvang regelmatig via evaluaties en tevredenheidsonderzoeken onder ouders en medewerkers of de doelen bereikt zijn. Op grond daarvan gaat men na welke onderdelen van het beleid en de uitvoering daarvan verbetering behoeven.

De resultaten van de voorschoolse periode zouden een meer prominente plek kunnen krijgen in de effectmeting van het voorschoolse programma en de daaruit voortvloeiende verbeteractiviteiten. Het ligt voor de hand om hierbij bij ook data over het vervolgsucces van de leerlingen in het basisonderwijs te betrekken zoals reeds eerder vermeld. Dit maakt het namelijk voor alle betrokkenen beter mogelijk om na te gaan wat werkt en waaraan nog

gewerkt kan worden om de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Regenboog (verder) te verbeteren.

De standaard *Kwaliteitscultuur (KA2)* waarderen we als Voldoende. Het beleid van de houder en de leiding van de peuterleerplek om kwalitatief goede voorschoolse educatie in de praktijk te realiseren, is breed gedragen onder alle medewerkers. Daarnaast is er bij eenieder bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie steeds weer verder te verbeteren. De pedagogisch medewerkers, die het de afgelopen periode zonder pedagogisch coach hebben moeten doen, spreiden een groot verantwoordelijkheidsgevoel en een kwaliteitsbewustzijn aan de dag. Zij evalueren met elkaar het effect van de activiteiten en de aanpak, maar missen hierin wel een klankbord. Dit ondanks het feit dat ze vaak terecht kunnen bij de adjunct-directeur van de basisschool die de rol van coach en zorgcoördinator momenteel waarneemt.

De pedagogisch medewerkers werken onder aansturing van de locatiemanager en de houder aan het behoud en de verbetering van hun professionaliteit. Maar gezegd moet worden dat de laatste bijscholing al weer relatief lang geleden plaatsgevonden heeft. Het opleidingsplan van de houder zou op korte termijn gebaat zijn bij een actuele en specifiek invulling voor de De Regenboog. Dit mede gezien de specifieke uitdagingen waarmee de pedagogisch medewerkers op hun locatie te maken hebben.

Wij zien mogelijkheden in de samenwerking met andere peuterleerplekken binnen de stichting om meer en gericht van elkaars deskundigheden gebruik te maken. Locatieoverstijgende leeractiviteiten, collegiale consultaties en wederzijdse bezoeken zouden een bijdrage kunnen leveren aan een verdere versterking van een professionele cultuur van met en van elkaar leren. Zoals reeds eerder in dit rapport gememoreerd geldt dit minstens net zo voor de samenwerking met de kleuterleerkrachten van de basisschool waarin de Regenboog gehuisvest is.

De standaard *Verantwoording en dialoog (KA3)* waarderen we als Voldoende. De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. Verder verantwoordt de peuteropvangplek zich via de website over haar beleid en worden ouders geïnformeerd via de ouderapp en nieuwsbrieven. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de peuterleerplek hen adequaat en tijdig op de hoogte stelt van de thema's, activiteiten en algemene ontwikkelingen op de peuteropvangplek.

De peuterleerplek zou zich in de toekomst beter kunnen verantwoorden over de bereikte resultaten. Dit door melding te maken van de ontwikkeling en vorderingen die de kinderen over de jaren gemiddels genomen bereikt hebben gedurende de periode van voorschoolse educatie. Ook hun vervolgsucces op de basisscholen kan hiervoor een belangrijke graadmeter zijn.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij hebben het bezoek als prettig en waardevol ervaren. Namens het PLP-team danken wij de onderwijsinspecteur en zijn collega voor nieuwe inzichten en adviezen waar wij de komende tijd aandacht aan zullen besteden. Wij zijn trots op de uitkomsten van het rapport waarbij is aangegeven dat Standaard Zicht op Ontwikkeling als goed is gewaardeerd. Binnen JongLeren zullen wij ons gaan beraden hoe wij in overleg met de gemeente Den Haag een systematiek kunnen hanteren om de voorschoolse resultaten beter inzichtelijk te krijgen. Binnen de doorgaande lijn naar de basisschool zal dit eveneens een punt van aandacht zijn waarbij extra intensivering in onze goede samenwerking een must is. Daarnaast herkennen wij ons in het advies om de huidige ondersteuning aan het PLP-team uit te breiden. Met de komst van een nieuwe pedagogisch coach, zullen wij hier extra aandacht aan besteden.

Wij danken de onderwijsinspecteur en zijn collega voor het fijne bezoek aan onze locatie die ons veel heeft opgeleverd.

Met vriendelijke groet,
Gül Mermi.
Gebiedsmanager van gebied 2/ Laak